

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, XXX
[...] (2021) XXX draft

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η παρούσα ανακοίνωση παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την αξιολόγηση της δημόσιας χρηματοδότησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (ΣΕΚΕΕ) βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.
2. Τα ΣΕΚΕΕ μπορεί να έχουν πολύ σημαντική συμβολή στη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και της οικονομίας στην ΕΕ λόγω των θετικών δευτερογενών επιπτώσεών τους στην εσωτερική αγορά και την κοινωνία στο σύνολό της.
3. Τα εν λόγω έργα καθιστούν εφικτή τη συγκέντρωση των γνώσεων, της τεχνογνωσίας, των χρηματοδοτικών πόρων και των οικονομικών παραγόντων από ολόκληρη την ΕΕ, στο πλαίσιο μιας προσπάθειας αντιμετώπισης πολύ σημαντικών ανεπαρειών της αγοράς ή συστημικών αδυναμιών και κοινωνικών προκλήσεων που δεν θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν διαφορετικά. Έχουν σχεδιαστεί με σκοπό να συνενώσουν τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα για την ανάληψη έργων μεγάλης κλίμακας που προσφέρουν σημαντικά οφέλη στην Ένωση και στους πολίτες της.
4. Τα ΣΕΚΕΕ μπορούν να στηρίζουν όλες τις πολιτικές και τις δράσεις που εκπληρώνουν κοινούς ευρωπαϊκούς στόχους, ιδίως την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία¹, την ψηφιακή στρατηγική², τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη³ και το μέσο Next Generation EU⁴. Τα ΣΕΚΕΕ μπορούν επίσης να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάκαμψη μετά από σοβαρές οικονομικές διαταραχές, όπως αυτές που προκλήθηκαν από την πανδημία COVID-19, και να στηρίζουν τις προσπάθειες για την ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας της ΕΕ.
5. Λαμβανομένης υπόψη της στρατηγικής για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)⁵, είναι σημαντικό οι ΜΜΕ να μπορούν να συμμετέχουν στα ΣΕΚΕΕ και να επωφελούνται από αυτά. Στην αξιολόγησή της, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις περιστάσεις υπό τις οποίες η κοινοποιηθείσα ενίσχυση είναι λιγότερο πιθανό να στρεβλώσει αδικαιολόγητα τον ανταγωνισμό, για παράδειγμα λόγω του ύψους της.

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», COM(2019) 640 final, 11 Δεκεμβρίου 2019.

² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης», COM(2020) 67 final, 19 Φεβρουαρίου 2020.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Μια νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη», COM(2020) 102 final, 10 Μαρτίου 2020.

⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Η ώρα της Ευρώπης: ανασύνταξη και προετοιμασία για την επόμενη γενιά», COM (2020) 456 final, 27 Μαΐου 2020.

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Στρατηγική για τις ΜΜΕ με στόχο μια βιώσιμη και ψηφιακή Ευρώπη», COM(2020)103 final, 10 Μαρτίου 2020.

6. Η υλοποίηση των ΣΕΚΕΕ συχνά απαιτεί σημαντική συμμετοχή από πλευράς των δημόσιων αρχών, δεδομένου ότι, σε διαφορετική περίπτωση, η αγορά δεν θα χρηματοδοτούσε τέτοια έργα. Όταν η δημόσια χρηματοδότηση των εν λόγω έργων συνιστά κρατική ενίσχυση, η παρούσα ανακοίνωση καθορίζει τους κανόνες που ισχύουν προκειμένου να εξασφαλίζεται η διατήρηση συνθηκών ισότιμου ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά.
7. Το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ ορίζει ότι οι ενισχύσεις για την προώθηση σημαντικών σχεδίων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος δύνανται να θεωρηθούν ότι συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά. Ομοίως, η παρούσα ανακοίνωση παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τα κριτήρια που θα εφαρμόσει η Επιτροπή για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται για την προώθηση της εκτέλεσης των ΣΕΚΕΕ. Αρχικά, καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής της και, στη συνέχεια, παρατίθεται κατάλογος κριτηρίων που θα χρησιμοποιήσει η Επιτροπή για να αξιολογήσει τη φύση και τη σημασία των ΣΕΚΕΕ με σκοπό την εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ. Έπειτα, εξηγείται ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή θα αξιολογήσει τη συμβατότητα της δημόσιας χρηματοδότησης των ΣΕΚΕΕ με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.
8. Η παρούσα ανακοίνωση δεν αποκλείει την πιθανότητα οι ενισχύσεις για την προώθηση της εκτέλεσης ΣΕΚΕΕ να μπορούν επίσης να θεωρηθούν συμβατές με την εσωτερική αγορά βάσει άλλων διατάξεων της ΣΛΕΕ, ιδίως του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ και των κανόνων εφαρμογής τους. Ωστόσο, οι εν λόγω διατάξεις μπορεί να μην καλύπτουν πλήρως την καταλληλότητα, τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά των ΣΕΚΕΕ. Ενδέχεται να απαιτούνται ειδικές διατάξεις σχετικά με την επιλεξιμότητα, τη συμβατότητα και τις διαδικασίες, όπως ορίζεται στην παρούσα ανακοίνωση.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

9. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις αρχές της παρούσας ανακοίνωσης στα ΣΕΚΕΕ σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.
10. Η παρούσα ανακοίνωση δεν εφαρμόζεται σε:
 - α) μέτρα που συνίστανται σε ενισχύσεις προς προβληματικές επιχειρήσεις, όπως ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές διάσωσης και αναδιάρθρωσης⁶ ή σε τυχόν μεταγενέστερες κατευθυντήριες γραμμές, όπως τροποποιήθηκαν ή αντικαταστάθηκαν, με εξαίρεση τις επιχειρήσεις που δεν ήταν προβληματικές στις 31 Δεκεμβρίου 2019 αλλά κατέστησαν προβληματικές την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2020 και για όσο χρονικό διάστημα εφαρμόζεται το προσωρινό πλαίσιο·

⁶ Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (ΕΕ C 249 της 31.7.2014, σ. 1). Όπως εξηγείται στο σημείο 23 των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών, δεδομένου ότι απειλείται η ίδια της η ύπαρξη, μια προβληματική επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί κατάλληλο όχημα για την προώθηση άλλων στόχων δημόσιας τάξης έως ότου διασφαλιστεί η βιωσιμότητά της.

- β) μέτρα που συνίστανται σε ενισχύσεις προς επιχειρήσεις κατά των οποίων εκκρεμεί εντολή ανάκτησης μετά από προηγούμενη απόφαση της Επιτροπής με την οποία οι ενισχύσεις κηρύσσονται παράνομες και ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά·
- γ) μέτρα ενίσχυσης που συνιστούν, είτε αυτά καθαυτά είτε λόγω των όρων που τα συνοδεύουν είτε λόγω της εφαρμοζόμενης μεθόδου χρηματοδότησής τους, παραβίαση του ενωσιακού δικαίου⁷, που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και ιδίως:
- i. μέτρα ενίσχυσης σύμφωνα με τα οποία η χορήγηση της ενίσχυσης υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να διατηρεί στο οικείο κράτος μέλος είτε την έδρα του είτε την κύρια εγκατάστασή του·
 - ii. μέτρα ενίσχυσης σύμφωνα με τα οποία η χορήγηση της ενίσχυσης υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες·
 - iii. μέτρα ενίσχυσης τα οποία περιορίζουν τη δυνατότητα του δικαιούχου να χρησιμοποιεί τα λαμβανόμενα αποτελέσματα έργων έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας σε άλλα κράτη μέλη.

3. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

11. Προκειμένου να καθορίσει κατά πόσον ένα έργο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τα κριτήρια που ορίζονται στα τμήματα 3.1, 3.2 και 3.3.

3.1. Ορισμός του έργου

12. Η πρόταση για τη χορήγηση ενίσχυσης πρέπει να αφορά ενιαίο έργο σαφώς καθορισμένο ως προς τους στόχους του, καθώς και τους όρους υλοποίησής του, περιλαμβανομένων των συμμετεχόντων του και της χρηματοδότησής του⁸.
13. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να θεωρήσει επιλέξιμο ένα «ολοκληρωμένο έργο», δηλαδή μια ομάδα ενιαίων έργων που εισάγονται σε κοινή δομή, χάρτη πορείας ή πρόγραμμα, έχουν κοινό στόχο και βασίζονται σε συνεκτική συστημική προσέγγιση. Οι επιμέρους συνιστώσες του ολοκληρωμένου έργου μπορεί να αφορούν χωριστά επίπεδα της αλυσίδας εφοδιασμού, αλλά πρέπει να είναι συμπληρωματικές και η συμβολή τους στην επίτευξη του ευρωπαϊκού στόχου να έχει σημαντική προστιθέμενη αξία⁹.

⁷ Βλ. για παράδειγμα υπόθεση C-156/98 *Γερμανία κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2000, ECLI:EU:C:2000:467, σκέψη 78, και υπόθεση C-333/07 *Régie Networks κατά Rhone Alpes Bourgogne*, Συλλογή 2008, ECLI:EU:C:2008:764, σκέψεις 94-116.

⁸ Στην περίπτωση έργων έρευνας και ανάπτυξης, όταν δύο ή περισσότερα έργα δεν διαχωρίζονται σαφώς το ένα από το άλλο και, ιδίως, όταν δεν έχουν ανεξάρτητες πιθανότητες τεχνολογικής επιτυχίας, πρέπει να θεωρούνται ενιαίο έργο.

⁹ Στο εξής το ενιαίο και το ολοκληρωμένο έργο αναφέρονται ως «έργο».

3.2. Κοινό ευρωπαϊκό ενδιαφέρον

3.2.1. Γενικά σωρευτικά κριτήρια

14. Το έργο πρέπει να συμβάλλει κατά τρόπο συγκεκριμένο, σαφή και προσδιορίσιμο σε έναν ή περισσότερους στόχους ή στρατηγικές της ΕΕ και να έχει σημαντικό αντίκτυπο στη βιώσιμη ανάπτυξη, την αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων ή τη δημιουργία αξίας σε ολόκληρη την ΕΕ.
15. Το έργο πρέπει να συμβάλλει σημαντικά στους στόχους της ΕΕ, για παράδειγμα να έχει ιδιαίτερη σημασία, μεταξύ άλλων, για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία¹⁰, την ψηφιακή στρατηγική¹¹ και την ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα¹², τη νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη¹³, το μέσο Next Generation EU¹⁴, τον νέο ευρωπαϊκό χώρο έρευνας για την έρευνα και την καινοτομία¹⁵, το νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία¹⁶ ή τον στόχο της ΕΕ να καταστεί κλιματικά ουδέτερη έως το 2050.
16. Το έργο θα πρέπει να αποδεικνύει ότι έχει σχεδιαστεί με σκοπό να αντιμετωπίσει σημαντικές ανεπάρκειες της αγοράς ή συστημικές αδυναμίες που εμποδίζουν την υλοποίηση του έργου στον ίδιο βαθμό ή με τον ίδιο τρόπο ελλείψει της ενίσχυσης, ή κοινωνικές προκλήσεις, οι οποίες δεν θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν ή να εξλειφθούν διαφορετικά.
17. Εκτός εάν μικρότερος αριθμός δικαιολογείται από τη φύση του έργου¹⁷, το έργο πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τέσσερα κράτη μέλη και τα οφέλη

¹⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», COM(2019) 640 final, 11 Δεκεμβρίου 2019.

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης», COM(2020) 67 final, 19 Φεβρουαρίου 2020.

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα δεδομένα», COM(2020) 66 final, 19 Φεβρουαρίου 2020.

¹³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Μια νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη», COM(2020) 102 final, 10 Μαρτίου 2020.

¹⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Η ώρα της Ευρώπης: ανασύνταξη και προετοιμασία για την επόμενη γενιά», COM (2020) 456 final, 27 Μαΐου 2020.

¹⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Ένας νέος EXE για την έρευνα και την καινοτομία», COM(2020) 628 final, 30 Σεπτεμβρίου 2020.

¹⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία – Για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη», COM(2020) 98 final, 11 Μαρτίου 2020.

¹⁷ Μικρότερος αριθμός κρατών μελών μπορεί να δικαιολογηθεί, για παράδειγμα, αν το έργο αφορά διασυνδεδεμένες ερευνητικές υποδομές και έργα ΔΕΔ-Μ που έχουν θεμελιώδη διακρατική σημασία διότι αποτελούν μέρος ενός φυσικά συνδεδεμένου διασυνοριακού δικτύου ή είναι ουσιώδη για την ενίσχυση της διασυνοριακής διαχείρισης της κυκλοφορίας ή της διαλειτουργικότητας.

του πρέπει να επεκτείνονται σε σημαντικό τμήμα της Ένωσης και να μην περιορίζονται στα κράτη μέλη που παρέχουν χρηματοδότηση. Τα οφέλη του έργου πρέπει να καθορίζονται σαφώς με συγκεκριμένο και προσδιορίσιμο τρόπο¹⁸.

18. Όλα τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέτουν πραγματικά τη δυνατότητα συμμετοχής σε ένα αναδυόμενο έργο. Εκτός εάν δικαιολογείται από τη φύση του έργου, τα κοινοποιούντα κράτη μέλη πρέπει να αποδεικνύουν ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν ενημερωθεί για την πιθανή υλοποίηση ενός έργου, μεταξύ άλλων, μέσω επαφών, συμμαχιών, συνεδριάσεων ή εκδηλώσεων ανάπτυξης επαφών, και ότι διαθέτουν επαρκή δυνατότητα συμμετοχής.
19. Τα οφέλη του έργου δεν πρέπει να περιορίζονται στις επιχειρήσεις ή στον οικείο τομέα, αλλά πρέπει να έχουν ευρύτερη σχέση και εφαρμογή στην οικονομία ή την κοινωνία της ΕΕ μέσω θετικών δευτερογενών επιπτώσεων (όπως συστημικές επιδράσεις σε πολλαπλά επίπεδα της αξιακής αλυσίδας ή σε αγορές προηγούμενων ή επόμενων σταδίων, ή εναλλακτικές χρήσεις σε άλλους τομείς ή αλλαγή του τρόπου εκτέλεσης των μεταφορών) που καθορίζονται σαφώς με συγκεκριμένο και προσδιορίσιμο τρόπο.
20. Το έργο πρέπει να περιλαμβάνει σημαντική συγχρηματοδότηση από τον δικαιούχο.
21. Το έργο πρέπει να τηρεί την αρχή του «μη βλάπτειν» και να εξασφαλίζει τη σταδιακή κατάργηση των επιζήμιων για το περιβάλλον επιδοτήσεων, όπως υπενθυμίζεται από την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία¹⁹.

3.2.2. Γενικοί θετικοί δείκτες

22. Εκτός από τα σωρευτικά κριτήρια στο τμήμα 3.2.1, η Επιτροπή θα υιοθετήσει πιο ευνοϊκή προσέγγιση σε περίπτωση που:
 - α) στον σχεδιασμό του έργου συμμετέχει η Επιτροπή ή οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από την Επιτροπή, όπως, για παράδειγμα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων·
 - β) στην επιλογή του έργου συμμετέχει η Επιτροπή ή οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από την Επιτροπή, υπό την προϋπόθεση ότι το νομικό αυτό πρόσωπο ενεργεί προς τον σκοπό αυτόν ως φορέας υλοποίησης·

¹⁸ Για να χαρακτηριστεί ένα έργο ΣΕΚΕΕ δεν αρκεί απλώς και μόνο το γεγονός ότι το έργο πραγματοποιείται από επιχειρήσεις σε διαφορετικές χώρες ούτε ότι μια ερευνητική υποδομή χρησιμοποιείται στη συνέχεια από επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε διαφορετικά κράτη μέλη. Το Δικαστήριο επικύρωσε την πρακτική της Επιτροπής να θεωρεί ότι ένα έργο μπορεί να χαρακτηριστεί ως κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος για τους σκοπούς του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) όταν εντάσσεται σε διεθνές ευρωπαϊκό πρόγραμμα που υποστηρίζουν από κοινού διάφορες κυβερνήσεις κρατών μελών ή όταν αποτελεί μέρος εναρμονισμένης δράσης διαφόρων κρατών μελών για την καταπολέμηση κοινής απειλής. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-62/87 και 72/87 *Exécutif régional wallon and SA Glaverbel* κατά *Επιτροπής* Συλλογή 1988, ECLI:EU:C:1988:132, σκέψη 22.

¹⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία», COM(2019) 640 final, 11 Δεκεμβρίου 2019.

- γ) στη δομή διακυβέρνησης του έργου συμμετέχουν η Επιτροπή —ή οποιοδήποτε νομικό πρόσωπο εξουσιοδοτημένο από την Επιτροπή— και τα συμμετέχοντα κράτη μέλη·
- δ) το έργο προβλέπει σημαντικές συνεργατικές αλληλεπιδράσεις όσον αφορά τον αριθμό των εταίρων, τη συμμετοχή οργανώσεων από διαφορετικούς τομείς ή τη συμμετοχή επιχειρήσεων διαφορετικών μεγεθών και, ειδικότερα, συνεργασίες μεταξύ των μεγάλων επιχειρήσεων και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη·
- ε) το έργο προβλέπει συγχρηματοδότηση από ταμείο της ΕΕ²⁰ υπό καθεστώς άμεσης, έμμεσης ή επιμερισμένης διαχείρισης·
- στ) στο έργο λαμβάνεται υπόψη ο κανονισμός περί ταξινόμησης²¹.

3.2.3. *Ειδικά κριτήρια*

- 23. Τα έργα έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας (στο εξής: E&A&K) πρέπει να έχουν σημαντικό καινοτόμο χαρακτήρα ή σημαντική προστιθέμενη αξία όσον αφορά την E&A&K υπό το πρίσμα των τελευταίων εξελίξεων στον συγκεκριμένο τομέα.
- 24. Τα έργα που συνεπάγονται πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση πρέπει να επιτρέπουν την ανάπτυξη νέου προϊόντος ή υπηρεσίας υψηλής έντασης έρευνας και καινοτομίας και/ή την εφαρμογή μιας ριζικά καινοτόμου παραγωγικής διαδικασίας. Οι τακτικές αναβαθμίσεις των υφιστάμενων εγκαταστάσεων χωρίς καινοτόμο διάσταση και η ανάπτυξη πιο πρόσφατων εκδοχών των υφιστάμενων προϊόντων δεν θεωρούνται πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση.
- 25. Για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης, η πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση σημαίνει την ανακλιμάκωση των πιλοτικών εγκαταστάσεων, των μονάδων επίδειξης ή τον πρώτο στο είδος του εξοπλισμό και τις πρώτες στο είδος τους εγκαταστάσεις που καλύπτουν τα μεταγενέστερα στάδια της πιλοτικής γραμμής, συμπεριλαμβανομένης της δοκιμαστικής φάσης, αλλά όχι τη μαζική παραγωγή ούτε τις εμπορικές δραστηριότητες²². Οι δραστηριότητες πρώτης βιομηχανικής αξιοποίησης μπορούν να χρηματοδοτηθούν με κρατικές ενισχύσεις, εφόσον η πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση διαδέχεται δραστηριότητα E&A&K και περιέχει μια πολύ σημαντική συνιστώσα E&A&K που αποτελεί αναπόσπαστο και αναγκαίο στοιχείο για την επιτυχή εφαρμογή του έργου. Η πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση δεν χρειάζεται να πραγματοποιηθεί από την ίδια οντότητα που

²⁰ Η χρηματοδότηση της ΕΕ την οποία διαχειρίζονται κεντρικά τα θεσμικά όργανα, οι οργανισμοί, οι κοινές επιχειρήσεις ή άλλοι φορείς της ΕΕ και δεν βρίσκεται άμεσα ή έμμεσα υπό τον έλεγχο του κράτους μέλους δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Η κρατική ενίσχυση μπορεί να σωρευθεί με χρηματοδότηση από ταμείο της ΕΕ, υπό την προϋπόθεση ότι τηρείται ο όρος του σημείου 36.

²¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου για τη διευκόλυνση των βιώσιμων επενδύσεων, ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 13.

²² Οι περιορισμένες άτυπες πωλήσεις που σχετίζονται με τη δοκιμαστική φάση, συμπεριλαμβανομένων των πωλήσεων που αφορούν δείγματα ή ανατροφοδότηση ή πιστοποίηση, εξαιρούνται από την έννοια των «εμπορικών δραστηριοτήτων».

πραγματοποίησε τη δραστηριότητα E&A&K, εφόσον η εν λόγω οντότητα αποκτά τα δικαιώματα χρήσης των αποτελεσμάτων της προηγούμενης δραστηριότητας E&A&K, και εφόσον η δραστηριότητα E&A&K και η πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση καλύπτονται αμφότερες από το έργο.

26. Τα έργα στους τομείς του περιβάλλοντος, της ενέργειας, των μεταφορών, της υγείας ή τα ψηφιακά έργα, στον βαθμό που δεν καλύπτονται από τα σημεία 23 και 24, πρέπει να έχουν μεγάλη σημασία για τις στρατηγικές της ΕΕ σχετικά με το περιβάλλον, το κλίμα, την ενέργεια (συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού), τις μεταφορές, την υγεία, καθώς και για τις ψηφιακές στρατηγικές, ή να συμβάλλουν σημαντικά στην εσωτερική αγορά, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των εν λόγω τομέων.

3.3. Σημασία του έργου

27. Για να χαρακτηριστεί ως ΣΕΚΕΕ, ένα έργο πρέπει να είναι σημαντικό από ποσοτική και ποιοτική άποψη. Θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα σημαντικού μεγέθους ή μεγάλης εμβέλειας και/ή να συνεπάγεται πολύ σημαντικό επίπεδο τεχνολογικού ή οικονομικού κινδύνου.

4. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ

28. Κατά την αξιολόγηση της συμβατότητας των ενισχύσεων για την προώθηση της εκτέλεσης ΣΕΚΕΕ με την εσωτερική αγορά δυνάμει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τα κριτήρια²³ που ορίζονται στα τμήματα 4.1, 4.2 και 4.3.
29. Η Επιτροπή θα θέσει σε εφαρμογή κριτήριο εξισορρόπησης για να αξιολογήσει κατά πόσον οι αναμενόμενες θετικές επιπτώσεις αντισταθμίζουν τις ενδεχόμενες αρνητικές επιπτώσεις.
30. Λαμβανομένου υπόψη του χαρακτήρα των έργων, η Επιτροπή μπορεί να θεωρήσει ότι τεκμαίρεται, για τις επιμέρους συνιστώσες ενός ολοκληρωμένου έργου, η ύπαρξη σημαντικών ανεπαρκειών της αγοράς ή συστημικών αδυναμιών ή κοινωνικών προκλήσεων, καθώς και η συμβολή στο κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον, εφόσον το έργο πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας που αναφέρονται στο τμήμα 3 ανωτέρω.

4.1. Αναγκαιότητα και αναλογικότητα της ενίσχυσης

31. Η ενίσχυση δεν πρέπει να επιδοτεί τις δαπάνες έργου με τις οποίες θα επιβαρυνόταν ούτως ή άλλως μια επιχείρηση ούτε πρέπει να αντισταθμίζει τον συνήθη επιχειρηματικό κίνδυνο μιας οικονομικής δραστηριότητας. Χωρίς τη χορήγηση ενίσχυσης είτε θα ήταν αδύνατο να υλοποιηθεί το έργο είτε θα υλοποιείτο σε μικρότερη κλίμακα ή εμβέλεια ή με διαφορετικό τρόπο, που θα περιόριζε σημαντικά τα αναμενόμενα οφέλη²⁴. Μια ενίσχυση θα θεωρείται

²³ Σύμφωνα με το Δικαστήριο, η Επιτροπή απολαύει διακριτικής ευχέρειας όσον αφορά την αξιολόγηση της συμβατότητας των ΣΕΚΕΕ. Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-62/87 και 72/87 *Exécutif régional wallon and SA Glaverbel* κατά *Επιτροπής* Συλλογή 1988, ECLI:EU:C:1988:132, σκέψη 21.

²⁴ Η αίτηση ενίσχυσης πρέπει να προηγείται της έναρξης των εργασιών, δηλαδή είτε της έναρξης των κατασκευαστικών εργασιών για την επένδυση είτε της πρώτης σταθερής δέσμευσης για την παραγωγή εξοπλισμού είτε άλλης δέσμευσης που καθιστά την επένδυση μη αναστρέψιμη, ανάλογα με το ποια

ανάλογη μόνον εάν το ίδιο αποτέλεσμα δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη χορήγηση μικρότερης ενίσχυσης.

32. Το κράτος μέλος πρέπει να παρέχει στην Επιτροπή κατάλληλες πληροφορίες για το ενισχυόμενο έργο, καθώς και διεξοδική περιγραφή του αντίστροφου σεναρίου που αντιστοιχεί στην κατάσταση κατά την οποία δεν χορηγείται καμία ενίσχυση από οποιοδήποτε κράτος μέλος. Το αντίστροφο σενάριο μπορεί να συνίσταται στην απουσία εναλλακτικού έργου ή σε ένα εναλλακτικό έργο το οποίο εξετάζεται από τον δικαιούχο κατά την οικεία εσωτερική διαδικασία λήψης αποφάσεων, και μπορεί να σχετίζεται με εναλλακτικό έργο που εκτελείται εν όλω ή εν μέρει εκτός ΕΕ. Για να αποδείξει την αξιοπιστία του αντίστροφου σεναρίου που παρουσιάζει ο δικαιούχος, το κοινοποιούν κράτος μέλος καλείται να παράσχει σχετικά εσωτερικά έγγραφα του δικαιούχου, όπως παρουσιάσεις του διοικητικού συμβουλίου, αναλύσεις, εκθέσεις και μελέτες που εξετάζουν τέτοια εναλλακτικά έργα.
33. Ελλείψει εναλλακτικού έργου, η Επιτροπή θα ελέγχει ότι το ποσό της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το ελάχιστο αναγκαίο ώστε το έργο που λαμβάνει ενίσχυση να είναι επαρκώς κερδοφόρο, παραδείγματος χάριν καθιστώντας δυνατή την επίτευξη εσωτερικού ποσοστού απόδοσης που αντιστοιχεί στον δείκτη αναφοράς ή στην ελάχιστη ποσοστιαία απόδοση του τομέα ή της επιχείρησης. Για τον σκοπό αυτόν μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν τα κανονικά ποσοστά απόδοσης που απαιτεί ο δικαιούχος για άλλα επενδυτικά έργα παρόμοιου είδους, το κόστος κεφαλαίου του ή οι αποδόσεις που συνήθως παρατηρούνται στον οικείο κλάδο. Όλες οι σχετικές δαπάνες και τα οφέλη που αναμένονται πρέπει να λαμβάνονται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του έργου.
34. Το μέγιστο επίπεδο της ενίσχυσης θα καθορίζεται αναφορικά με το εντοπιζόμενο έλλειμμα χρηματοδότησης σε σχέση με τις επιλέξιμες δαπάνες. Η ένταση της ενίσχυσης θα μπορούσε να καλύπτει το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών, εφόσον αυτό δικαιολογείται από την ανάλυση του ελλείμματος χρηματοδότησης. Το έλλειμμα χρηματοδότησης αντιστοιχεί στη διαφορά μεταξύ θετικών και αρνητικών ταμειακών ροών κατά τη διάρκεια ζωής της επένδυσης, οι οποίες ανάγονται στην τρέχουσα αξία τους, με βάση το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά το ποσοστό απόδοσης που είναι αναγκαίο για να υλοποιήσει το έργο ο δικαιούχος, κυρίως λόγω των ενεχόμενων κινδύνων. Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι εκείνες που ορίζονται στο παράρτημα²⁵.
35. Εφόσον αποδεικνύεται, για παράδειγμα μέσω εσωτερικών εγγράφων της επιχείρησης, ότι ο δικαιούχος της ενίσχυσης πρέπει να επιλέξει μεταξύ της υλοποίησης έργου που λαμβάνει ενίσχυση και της υλοποίησης εναλλακτικού έργου που δεν λαμβάνει ενίσχυση, η Επιτροπή θα συγκρίνει τις αναμενόμενες καθαρές παρούσες αξίες της επένδυσης στο έργο που τυγχάνει ενίσχυσης και

ενέργεια λαμβάνει χώρα πρώτη χρονικά. Η αγορά γηπέδων και οι προπαρασκευαστικές εργασίες, όπως η απόκτηση αδειών και η διενέργεια προκαταρκτικών μελετών σκοπιμότητας, δεν θεωρούνται έναρξη εργασιών.

²⁵ Στην περίπτωση ολοκληρωμένου έργου, οι επιλέξιμες δαπάνες πρέπει να είναι αναλυτικές στο επίπεδο κάθε επιμέρους έργου.

στο εναλλακτικό έργο, λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανότητες υλοποίησης των διαφόρων επιχειρηματικών σεναρίων.

36. Οι κρατικές ενισχύσεις για την προώθηση της εκτέλεσης ΣΕΚΕΕ μπορούν να σωρευθούν με χρηματοδότηση της ΕΕ ή άλλες κρατικές ενισχύσεις, υπό την προϋπόθεση ότι το συνολικό ποσό της δημόσιας χρηματοδότησης που χορηγείται για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες δεν υπερβαίνει το πλέον ευνοϊκό ποσοστό χρηματοδότησης που καθορίζεται από τους ισχύοντες κανόνες του δικαίου της ΕΕ.
37. Ως πρόσθετη εγγύηση για να διασφαλίζεται ότι οι κρατικές ενισχύσεις παραμένουν αναλογικές και περιορίζονται στα αναγκαία, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το κοινοποιούν κράτος μέλος να εφαρμόσει μηχανισμό ανάκτησης. Ο μηχανισμός ανάκτησης θα πρέπει να εξασφαλίζει την ισόρροπη κατανομή των κερδών όταν το έργο αποφέρει περισσότερα κέρδη από το προβλεπόμενο στην ανάλυση του ελλείματος χρηματοδότησης. Ένας τέτοιος μηχανισμός θα πρέπει να σχεδιάζεται κατά τρόπο ώστε να διατηρούνται τα κίνητρα για τους δικαιούχους προκειμένου να μεγιστοποιούν τις επιδόσεις τους όσον αφορά τις επενδύσεις και τα έργα. Τα κράτη μέλη δεν στερούνται τη δυνατότητα να εφαρμόζουν πρόσθετους ή αυστηρότερους μηχανισμούς ανάκτησης.
38. Στην ανάλυσή της, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) Προσδιορισμός της επιδιωκόμενης αλλαγής: θα πρέπει να προσδιορίζεται σαφώς από το κράτος μέλος η αλλαγή στη συμπεριφορά που αναμένεται να προκύψει από τις κρατικές ενισχύσεις, δηλαδή εάν ενεργοποιείται νέο έργο, εάν βελτιώνεται το μέγεθος, το πεδίο εφαρμογής ή η ταχύτητα ενός έργου. Η αλλαγή συμπεριφοράς πρέπει να προσδιοριστεί μέσω της σύγκρισης του αναμενόμενου αποτελέσματος και επιπέδου της σκοπούμενης δραστηριότητας με και χωρίς ενίσχυση. Η διαφορά μεταξύ των δύο σεναρίων καταδεικνύει τον αντίκτυπο του μέτρου ενίσχυσης και τα κίνητρα που δημιουργεί.
 - β) Επίπεδο κερδοφορίας: εάν το έργο δεν είναι από μόνο του επαρκώς κερδοφόρο για μια ιδιωτική επιχείρηση, αλλά δημιουργεί σημαντικά οφέλη για την κοινωνία, είναι πιθανό η ενίσχυση να δημιουργεί κίνητρα.
39. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι πραγματικές ή δυνητικές άμεσες ή έμμεσες στρεβλώσεις των διεθνών συναλλαγών, η Επιτροπή μπορεί να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι, άμεσα ή έμμεσα, ανταγωνιστές εγκατεστημένοι εκτός της ΕΕ έχουν λάβει (κατά τα τελευταία τρία έτη) ή πρόκειται να λάβουν ενίσχυση ισοδύναμης έντασης για παρόμοια έργα. Ωστόσο, όπου είναι πιθανόν να εμφανιστεί στρέβλωση των διεθνών συναλλαγών ύστερα από τρία και πλέον έτη, δεδομένης της ιδιαίτερης φύσης του συγκεκριμένου κλάδου, η περίοδος αναφοράς μπορεί να παραταθεί ανάλογα. Εφόσον είναι δυνατόν, το οικείο κράτος μέλος θα υποβάλει στην Επιτροπή επαρκείς πληροφορίες ώστε να έχει τη δυνατότητα να αξιολογήσει την κατάσταση, ιδίως την ανάγκη να ληφθεί υπόψη το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα που διαθέτει ο ανταγωνιστής από τρίτη χώρα. Αν η Επιτροπή δεν διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία όσον αφορά τη χορηγηθείσα ή την προτεινόμενη ενίσχυση, μπορεί επίσης να στηρίξει την απόφασή της σε

έμμεσα αποδεικτικά στοιχεία. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που προκύπτουν από επιδοτήσεις οι οποίες λαμβάνονται εκτός της ΕΕ.

40. Κατά τη συγκέντρωση αποδεικτικών στοιχείων, η Επιτροπή μπορεί να χρησιμοποιήσει τις ερευνητικές εξουσίες της²⁶.
41. Κατά την επιλογή του μέσου ενίσχυσης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ανεπάρκειες της αγοράς ή άλλες σημαντικές συστημικές αδυναμίες που επιδιώκεται να αντιμετωπιστούν. Για παράδειγμα, στην περίπτωση που το υποκείμενο πρόβλημα είναι η έλλειψη πρόσβασης σε χρηματοδότηση, τα κράτη μέλη θα πρέπει κανονικά να προσφεύγουν σε ενίσχυση υπό μορφή στήριξης της ρευστότητας, όπως δάνειο ή εγγύηση²⁷. Στην περίπτωση που είναι επίσης αναγκαίο να προβλεφθεί για την επιχείρηση ένας ορισμένος βαθμός επιμερισμού των κινδύνων, ως μέσο ενίσχυσης θα πρέπει κανονικά να επιλέγεται η επιστρεπτέα προκαταβολή. Τα επιστρεπτέα μέσα ενίσχυσης θα θεωρούνται εν γένει θετικός δείκτης.
42. Η Επιτροπή θα κρίνει με πλέον ευνοϊκό τρόπο τα έργα που περιλαμβάνουν πολύ σημαντική συμμετοχή από τους ίδιους τους δικαιούχους ή σημαντική συμμετοχή από ανεξάρτητους ιδιώτες επενδυτές. Η συνεισφορά σε ενσώματα και άυλα στοιχεία ενεργητικού, καθώς και γήπεδα, πρέπει να υπολογίζεται σε τιμές της αγοράς.
43. Θετικός δείκτης θα θεωρείται η επιλογή των δικαιούχων μέσω ανταγωνιστικής, διαφανούς και χωρίς διακρίσεις διαδικασίας.

4.2. Πρόληψη αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού και κριτήριο εξισορρόπησης

44. Το κράτος μέλος θα πρέπει να υποβάλλει στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι το προτεινόμενο μέτρο ενίσχυσης αποτελεί το ενδεδειγμένο μέσο πολιτικής για την επίτευξη του στόχου του έργου. Ένα μέτρο ενίσχυσης δεν θα θεωρείται κατάλληλο εάν άλλα μέσα πολιτικής ή μέσα ενίσχυσης που προκαλούν μικρότερες στρεβλώσεις επιτρέπουν την επίτευξη του ίδιου αποτελέσματος.
45. Προκειμένου η ενίσχυση να είναι συμβατή, οι αρνητικές επιπτώσεις του μέτρου ενίσχυσης όσον αφορά τις στρεβλώσεις του ανταγωνισμού και τον αντίκτυπο στις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών πρέπει, αφενός, να είναι περιορισμένες και, αφετέρου, να αντισταθμίζονται από τα θετικά αποτελέσματα όσον αφορά τη συμβολή στην επίτευξη του στόχου κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.
46. Κατά την αξιολόγηση των αρνητικών επιπτώσεων του μέτρου ενίσχυσης, η Επιτροπή θα εστιάζει την ανάλυσή της στον προβλέψιμο αντίκτυπο που μπορεί να έχει η ενίσχυση στον ανταγωνισμό μεταξύ επιχειρήσεων στις οικείες αγορές προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των αγορών

²⁶ Βλ. άρθρο 1 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 734/2013 του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 2013, που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 659/1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 204 της 31.7.2013, σ. 15).

²⁷ Οι ενισχύσεις υπό μορφή εγγυήσεων πρέπει να είναι χρονικά περιορισμένες, ενώ για τις ενισχύσεις υπό μορφή δανείων πρέπει να καθορίζονται περίοδοι αποπληρωμής.

προηγούμενου και επόμενου σταδίου, και στον κίνδυνο πλεονάζουσας ικανότητας.

47. Η Επιτροπή θα αξιολογεί τον κίνδυνο μονοπωλιακού ελέγχου της αγοράς και δεσπόζουσας θέσης, ιδίως σε περίπτωση ανύπαρκτης ή περιορισμένης διάδοσης των αποτελεσμάτων της έρευνας. Τα έργα που περιλαμβάνουν την κατασκευή υποδομών²⁸ πρέπει να συμμορφώνονται με τις αρχές της ανοικτής και χωρίς διακρίσεις πρόσβασης στις υποδομές, καθώς και με τη χωρίς διακρίσεις τιμολόγηση και λειτουργία του δικτύου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ορίζονται στο δίκαιο της ΕΕ²⁹.
48. Η Επιτροπή θα αξιολογεί τις δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις στις συναλλαγές, καθώς και τον κίνδυνο να ξεκινήσει ένας αγώνας δρόμου επιδοτήσεων μεταξύ των κρατών μελών, ιδίως όσον αφορά την επιλογή του τόπου εγκατάστασης.
49. Κατά την αξιολόγηση των δυνητικών αρνητικών επιπτώσεων στις συναλλαγές, η Επιτροπή θα εξετάζει αν η ενίσχυση εξαρτάται από τη μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας ή οποιασδήποτε άλλης δραστηριότητας του δικαιούχου από άλλη χώρα εντός του ΕΟΧ στο έδαφος του κράτους μέλους που χορηγεί την ενίσχυση. Ένας τέτοιος όρος εικάζεται ότι θα ήταν επιβλαβής για την εσωτερική αγορά, ανεξάρτητα από τον αριθμό των απωλειών θέσεων εργασίας που σημειώθηκαν πράγματι κατά την αρχική εγκατάσταση του δικαιούχου στον ΕΟΧ.

4.3. Διαφάνεια

50. Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι οι ακόλουθες πληροφορίες δημοσιεύονται στην εφαρμογή Transparency Award Module της Επιτροπής ή σε εμπεριστατωμένο δικτυακό τόπο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο:
 - α) το πλήρες κείμενο της απόφασης χορήγησης μεμονωμένης ενίσχυσης και οι διατάξεις εφαρμογής της ή σχετικός σύνδεσμος·
 - β) η ταυτότητα της χορηγούσας αρχής ή των χορηγουσών αρχών·
 - γ) το όνομα και ο αναγνωριστικός κωδικός κάθε δικαιούχου, εξαιρουμένων των επιχειρηματικών απορρήτων και άλλων εμπιστευτικών πληροφοριών σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και με την επιφύλαξη της συμφωνίας της Επιτροπής σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το επαγγελματικό απόρρητο στις αποφάσεις για τις κρατικές ενισχύσεις³⁰.
 - δ) το μέσο ενίσχυσης³¹, το στοιχείο ενίσχυσης και, εάν διαφέρει, το ονομαστικό ποσό της ενίσχυσης, εκφρασμένο ως ακέραιο ποσό στο εθνικό νόμισμα που χορηγείται σε κάθε δικαιούχο·

²⁸ Για την αποφυγή αμφιβολιών, οι πιλοτικές γραμμές δεν θεωρούνται υποδομές.

²⁹ Στην περίπτωση που περιλαμβάνει ενεργειακή υποδομή, το έργο υπόκειται στις κανονιστικές ρυθμίσεις για την τιμολόγηση και την πρόσβαση, καθώς και στις απαιτήσεις περί διαχωρισμού όταν απαιτείται από τη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά.

³⁰ C(2003) 4582 (ΕΕ C 297 της 9.12.2003, σ. 6).

³¹ Επιχορήγηση/Επιδότηση επιτοκίου· Δάνειο/Επιστρεπτές προκαταβολές/Επιστρεπτέα επιχορήγηση·

- ε) η ημερομηνία χορήγησης και η ημερομηνία δημοσίευσης·
 - στ) το είδος της επιχείρησης (μικρή ή μεσαία επιχείρηση/μεγάλη επιχείρηση)·
 - ζ) η περιφέρεια στην οποία βρίσκεται ο δικαιούχος (σε επίπεδο NUTS II ή χαμηλότερο)·
 - η) ο κύριος οικονομικός τομέας στον οποίο ο δικαιούχος ασκεί τις δραστηριότητές του (σύμφωνα με την ταξινόμηση NACE)·
 - θ) ο στόχος της ενίσχυσης.
51. Η απαίτηση δημοσίευσης πληροφοριών ισχύει όσον αφορά τη χορήγηση μεμονωμένων ενισχύσεων άνω των 500 000 EUR. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να δημοσιεύονται μετά τη λήψη της απόφασης για χορήγηση της ενίσχυσης, να διατηρούνται επί τουλάχιστον δέκα έτη και να διατίθενται στο ευρύ κοινό χωρίς περιορισμούς³².

5. ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

5.1. Υποχρέωση κοινοποίησης

52. Σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, τα κράτη μέλη πρέπει να κοινοποιούν εκ των προτέρων στην Επιτροπή τυχόν σχέδια χορήγησης ή τροποποίησης κρατικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ενισχύσεων για ΣΕΚΕΕ.
53. Τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στο ίδιο ΣΕΚΕΕ καλούνται, όποτε είναι δυνατόν, να υποβάλουν στην Επιτροπή κοινή κοινοποίηση, συμπεριλαμβανομένου κοινού κειμένου στο οποίο να περιγράφεται το ΣΕΚΕΕ και να αποδεικνύεται η επιλεξιμότητά του.

5.2. Εκ των υστέρων αξιολόγηση και υποβολή εκθέσεων

54. Η εκτέλεση του έργου πρέπει να υπόκειται σε τακτική υποβολή εκθέσεων. Κατά περίπτωση, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια εκ των υστέρων αξιολόγησης.

5.3. Εφαρμογή

55. Η παρούσα ανακοίνωση θα εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2022.
56. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που ορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση σε όλα τα έργα ενίσχυσης που θα κοινοποιηθούν, για τα οποία καλείται να λάβει απόφαση μετά την εφαρμογή τους, ακόμη και για τα έργα τα οποία κοινοποιήθηκαν πριν από την εν λόγω ημερομηνία.

Εγγύηση· Φορολογικό πλεονέκτημα ή φορολογική απαλλαγή· Χρηματοδότηση επιχειρηματικού κινδύνου· Άλλο (διευκρινίστε). Εάν η ενίσχυση χορηγείται με πολλά μέσα, το ποσό της ενίσχυσης πρέπει να παρέχεται ανά μέσο.

³² Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να δημοσιεύονται εντός 6 μηνών από την ημερομηνία χορήγησης της ενίσχυσης. Σε περίπτωση παράνομης ενίσχυσης, το κράτος μέλος θα πρέπει να διασφαλίσει την εκ των υστέρων δημοσίευση των πληροφοριών αυτών εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της Επιτροπής. Οι πληροφορίες πρέπει να είναι διαθέσιμες σε μορφότυπο που να επιτρέπει την αναζήτηση, την ανάκτηση και την εύκολη δημοσίευσή τους στο διαδίκτυο, για παράδειγμα σε μορφότυπο CSV ή XML.

57. Σύμφωνα με την ανακοίνωση για τον καθορισμό των εφαρμοστέων κανόνων για την αξιολόγηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης³³, στην περίπτωση μη κοινοποιηθεισών ενισχύσεων, η Επιτροπή θα εφαρμόζει την παρούσα ανακοίνωση αν η ενίσχυση χορηγήθηκε μετά την εφαρμογή της και, σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, τους κανόνες που ίσχυαν κατά τη στιγμή χορήγησης της ενίσχυσης.

³³ Ανακοίνωση της Επιτροπής για τον καθορισμό των εφαρμοστέων κανόνων για την αξιολόγηση παράνομης κρατικής ενίσχυσης (EE C 119 της 22.5.2002, σ. 22).

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, **XXX**
[...](2021) **XXX** draft

ANNEX 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κριτήρια για την ανάλυση της συμβατότητας με την εσωτερική αγορά των κρατικών ενισχύσεων για την προώθηση της υλοποίησης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

- a) Μελέτες σκοπιμότητας, συμπεριλαμβανομένων των προπαρασκευαστικών τεχνικών μελετών, και δαπάνες για την απόκτηση των αδειών που απαιτούνται για την υλοποίηση του έργου.
- b) Δαπάνες για όργανα και εξοπλισμό (συμπεριλαμβανομένων εγκαταστάσεων και οχημάτων μεταφοράς), στον βαθμό και για το χρονικό διάστημα που χρησιμοποιούνται για το έργο. Αν τα όργανα και ο εξοπλισμός δεν χρησιμοποιούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους για το έργο, επιλέξιμες θεωρούνται μόνο οι δαπάνες απόσβεσης που αντιστοιχούν στη διάρκεια του έργου, οι οποίες υπολογίζονται με βάση την κοινώς αποδεκτή λογιστική πρακτική.
- c) Δαπάνες για την αγορά (ή την κατασκευή) κτιρίων, υποδομών και γηπέδων, στον βαθμό και για το χρονικό διάστημα που χρησιμοποιούνται για το έργο. Όταν οι εν λόγω δαπάνες καθορίζονται σε σχέση με την αξία της εμπορικής μεταβίβασης ή τις όντως καταβληθείσες κεφαλαιουχικές δαπάνες, και όχι τις δαπάνες απόσβεσης, η υπολειμματική αξία των γηπέδων, κτιρίων ή υποδομών θα πρέπει να αφαιρεθεί από το έλλειμμα χρηματοδότησης, είτε εκ των προτέρων είτε εκ των υστέρων.
- d) Δαπάνες άλλων υλικών, προμηθειών και παρεμφερών προϊόντων που είναι αναγκαία για το έργο.
- e) Δαπάνες για την απόκτηση, κατοχύρωση και προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και άλλων άυλων στοιχείων ενεργητικού. Δαπάνες για έρευνα επί συμβάσει, γνώσεις και διπλώματα ευρεσιτεχνίας που αγοράστηκαν ή ελήφθησαν με άδεια εκμετάλλευσης από εξωτερικές πηγές με τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων, καθώς και δαπάνες για συμβουλευτικές και ισοδύναμες υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες αποκλειστικά για το έργο.
- f) Δαπάνες προσωπικού και διοικητικές δαπάνες (συμπεριλαμβανομένων των γενικών εξόδων) που προκύπτουν άμεσα από δραστηριότητες E&A&K, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων που συνδέονται με την πρώτη βιομηχανική αξιοποίηση, ή, στην περίπτωση έργου υποδομής, που προκύπτουν κατά την κατασκευή της υποδομής.
- g) Σε περίπτωση ενίσχυσης για έργο πρώτης βιομηχανικής αξιοποίησης, οι κεφαλαιουχικές και λειτουργικές δαπάνες στον βαθμό και για το χρονικό διάστημα που χρησιμοποιούνται για το έργο, εφόσον η βιομηχανική αξιοποίηση διαδέχεται δραστηριότητα E&A&K και περιέχει μια πολύ σημαντική συνιστώσα E&A&K που αποτελεί αναπόσπαστο και αναγκαίο στοιχείο για την επιτυχή εφαρμογή του έργου. Οι λειτουργικές δαπάνες πρέπει να σχετίζονται με την εν λόγω συνιστώσα του έργου.
- h) Άλλες δαπάνες μπορούν να γίνουν δεκτές αν είναι δικαιολογημένες και όταν είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με την υλοποίηση του έργου, εξαιρουμένων των λειτουργικών δαπανών που δεν καλύπτονται από το στοιχείο ζ).